

Notitie

Contactpersoon Bas Bakker

Datum 12 november 2012

Kenmerk N005-1205912XMT-cmn-V02-NL

Toetsing beschermde natuurwaarden project Synthon

1 Inleiding

1.1 Aanleiding en doel

In opdracht van gemeente Nijmegen heeft Tauw onderzoek gedaan naar de consequenties van natuurwetgeving voor de toekomstige herinrichting van een deel van het industrieterrein gelegen aan de Microweg te Nijmegen.

In deze notitie wordt antwoord gegeven op de volgende vragen:

- Welke natuurwetgeving is van belang?
- In hoeverre is de beoogde ontwikkeling (mogelijk) strijdig met deze wetgeving?
- Welke consequenties zijn daar aan verbonden?
- Wat betekent dit voor de verdere planvorming en uitvoering?

De beoogde planlocatie is gelegen in Nijmegen langs de microweg. De ontwikkeling bestaat uit het in de toekomst slopen van twee gebouwen en de herinrichting van het openbaar groen. Daarnaast wordt in de toekomst een fietspad aangelegd welke onder een Lindelaan in het zuidwesten (naast gebouw Synthon) door zal lopen.

In een straal van drie kilometer liggen geen gebieden van de EHS of Natura 2000. Gezien het karakter en omvang van de ingreep worden effecten op Natura 2000-gebieden en Ecologische Hoofdstructuur niet verwacht. Deze toetsing richt zich daardoor alleen op het beschermingsregime voortkomend uit de Flora- en faunawet.

Naast de bescherming van soorten uit tabel 1, 2 en 3 uit de Flora- en faunawet, kent de wet een zorgplicht. Deze zorgplicht geldt altijd en voor alle planten en dieren, of ze beschermd zijn of niet, ook als er ontheffing of vrijstelling is verleend.

1.2 Methode

De mogelijke aanwezigheid van beschermde planten- en/of diersoorten is in eerste instantie bepaald aan de hand van de volgende gegevens:

- Een oriënterend veldbezoek op 19 juni 2012 en 8 oktober 2012
- Regionale en landelijke verspreidingsatlassen en -data

De oriënterende veldbezoeken betreffen geen volledige inventarisatie, maar zijn erop gericht te controleren in hoeverre soorten daadwerkelijk in het plangebied kunnen voorkomen of in hoeverre de locatie voldoet aan de eisen die deze soorten aan hun leefomgeving stellen.

Op basis van de oriënterende veldbezoeken, habitateisen van soorten en deskundigenoordeel is een selectie gemaakt van de soorten die daadwerkelijk in of nabij de planlocatie verwacht worden en/of aantoonbaar aanwezig zijn op basis van inventarisaties. De beoogde ingreep is vervolgens getoetst op deze selectie van soorten.

1.3 Huidige situatie

In bijlage 1 is een overzichtskaart opgenomen van het plangebied. Het plangebied betreft een industrieterrein gelegen aan de westkant van Nijmegen met onder andere de bedrijven Synthon en Sencio. De te slopen gebouwen hebben beide platte daken en hebben geen spouwmuren. Het te slopen gebouw van Sencio heeft op het terrein een aantal jonge linden staan, met een lage heg langs het hekwerk. De zuidzijde van dit bedrijf heeft een glooiend karakter met begroeiing van kruiden en gras. Aan de noordzijde van het terrein is een parkeerplaats aanwezig zonder begroeiing. De achterzijde van beide terreinen bestaat uit jonge eiken, Zoete kers en een grasweide. Het naastgelegen terrein bestaat naast het hoofdgebouw, welke gesloopt wordt, hoofdzakelijk uit parkeergelegenheid. Er zijn een aantal kleine heggen aanwezig en er staan een aantal jonge bomen op het terrein.

De overige terreinen van de bedrijven hebben een minimale vegetatiebegroeiing bestaande uit lage heggen, met een aantal struiken en bomen (naald en/of loofbomen). De rest bestaat hoofdzakelijk uit parkeermogelijkheden. De bermen op het industrieterrein zijn gevarieerd; een aantal zijn strak gemaaid en de bermen gelegen langs het bosplantsoen hebben een grotere variatie in plantensoorten. De aanwezige bomen (Gewone es) in deze bermen zijn over het algemeen erg jong. Af en toe staat er op het gras / kruidenweide een volwassen Populier of Esdoorn tussen. In het zuidelijke deel zijn veel parkeervakken aanwezig. Op de planlocatie is langs al de wegen straatverlichting aanwezig.

Op het zuidwestelijk deel van het plangebied staat eveneens een pand van Synthon. Het terrein van dit bedrijf bestaat hoofdzakelijk uit parkeergelegenheid, met af en toe beplanting van jonge bomen en struiken. Het gebouw zelf heeft een plat dak en geen zichtbare spouwmuren. Kanttekening hierbij is dat het terrein zelf niet toegankelijk is voor onbevoegden, hierdoor is niet het gehele pand hierop onderzocht.

Direct naast het terrein is hoofdzakelijk lage begroeiing aanwezig, welke onder andere bestaat uit berk, Eik, Hazelaar, Kornoelje en Kastanjes. Buiten het terrein ligt oostelijk hiervan een redelijk volwassen lindelaan met weinig ondergroei van struiken of kruiden. Af en toe is er beplanting aanwezig bestaande uit Gewone brandnetel, Gewone braam of Riet.

Figuur 1.1 Indicatie plangebied

Directe omgeving plangebied

Het onderzoeksgebied maakt deel uit van een industriegebied en het omliggende terrein bestaat daarom ook grotendeels uit industrie. Hoofdwegen aan de zuid- en westkant van het gebied werken versnipperend. Op ongeveer 100 m aan de oostzijde van de planlocatie is een kanaal aanwezig. Omliggend aan de oost- en zuidzijde van het industrieterrein is bosplantsoen aanwezig.

2 Beschermde natuurwaarde en toetsing

2.1 Effectbeoordeling beschermde soorten

Op basis van verschillende literatuurbronnen is nader bekeken welke door de Flora- en faunawet beschermde soorten (tabel 2 of 3) in of in de omgeving van het plangebied voorkomen. Op basis van habitateisen, het oriënterend veldbezoek en deskundigenoordeel is een selectie gemaakt van de soorten die daadwerkelijk in of nabij de planlocatie verwacht worden.

Flora

Op basis van verspreidingsgegevens en het biotoop zijn geen geschikte groeiplaatsen voor beschermde soorten in de omgeving van de geplande werkzaamheden aangetroffen. Tijdens het veldbezoek zijn algemene soorten als Boerenwormkruid, Zoete kers, Sint-Janskruid en Grote brandnetel aangetroffen. Gezien de biotoop en de aanwezige soorten worden geen beschermde soorten verwacht en is er daardoor geen sprake van een overtreding van een verbodsbepaling uit de Flora- en faunawet.

Zoogdieren

De aanwezigheid van tabel 2 of 3-zoogdieren in stedelijk gebied is uitsluitend beperkt tot de Steenmarter en de Eekhoorn (tabel 2). De Eekhoorn maakt zijn nestlocaties hoog in bomen. Binnen de planlocatie zijn geen nesten gevonden van Eekhoorn. Deze soort wordt evenmin verwacht door de afwezigheid van geschikte bomen. De Steenmarter heeft zijn verblijflocaties in gebouwen in spouwmuren en op zolderverdiepingen. Aangezien er geen potentieel geschikte verblijfplaatsen zijn aangetroffen (geen zolderruimtes of holtes in bomen die gekapt worden) worden negatieve effecten op deze soort niet verwacht. Er is geen sprake van een overtreding van een verbodsbepaling uit de Flora- en faunawet.

Vleermuizen

Hoewel vleermuizen zoogdieren zijn, worden deze vanwege hun afwijkende eigenschappen als afzonderlijke groep behandeld. Op basis van verspreidingsgegevens [Limpens et al., 1997] kunnen diverse soorten vleermuizen in het plangebied voorkomen. Vleermuizen maken regelmatig gebruik van (stedelijke) bebouwing als verblijfplaats. Spouwmuren, holtes of spleten in bebouwing kunnen hierbij een functie vervullen. Aangezien de te slopen gebouwen geen spouwmuren hebben, zijn deze ongeschikt als mogelijke (zomer)verblijven van vleermuizen.

Naast verblijfplaatsen zijn ook de functies van vliegroute en foerageergebied beschermd. Voor een vliegroute worden lijnvormige elementen in het landschap gebruikt. Deze kunnen bestaan uit laanbeplanting maar ook uit lijnstructuren die door gebouwen worden gevormd. De lijnstructuren en foerageergebied (grasland) welke aanwezig zijn in de directe omgeving van de locatie worden mogelijk gedeeltelijk aangetast. Echter in de directe omgeving van het gebied blijven voldoende foerageermogelijkheden in de vorm van bomenrijen, grasland en struikbeplanting aanwezig.

Effecten op foerageergebied en vliegroutes worden dan ook niet verwacht. Er is geen sprake van een overtreding van een verbodsbepaling uit de Flora- en faunawet.

Vogels

De soortgroep vogels heeft in de Flora- en faunawet een bijzondere status: Alle broedende vogels, de in functie zijnde nesten én de functionele omgeving hiervan zijn beschermd tijdens het broedseizoen (voor de meeste soorten globaal van maart tot en met juli). Daarnaast is de vaste verblijfplaats (én functionele omgeving) van een klein aantal (roof)vogelsoorten jaarrond beschermd. Bij de beschermde vaste verblijfplaatsen van vogels wordt onderscheid gemaakt in vijf categorieën, waarbij de nesten van categorie 1 tot en met 4 jaarrond beschermd zijn, en categorie 5 alleen tijdens de broedperiode.

Categorie 5- en niet-jaarrond beschermde nesten

Het plangebied is wel geschikt als nestlocatie voor broedvogelsoorten waarvan de nesten niet jaarrond beschermd zijn. In de bomen van de lindelaan zijn tijdens het veldbezoek 2 nesten (waarschijnlijk duif) aangetroffen. De lagere struik-, boombegroeiing rond het industrieterrein is eveneens geschikt als mogelijke nestlocatie voor vogels. Aangezien de lindelaan intact blijft en de begroeiing rond het industriegebied niet aangetast wordt, worden effecten op de Flora- en faunawet niet verwacht. Daarnaast dienen de werkzaamheden buiten het broedseizoen uitgevoerd te worden om overtreding van de Flora- en faunawet op grond van verstoring van broedvogelnesten te voorkomen.

Huismus en Gierzwaluw

De Huismus en Gierzwaluw (categorie 1 tot en met 4) zijn soorten van stedelijk gebied. Tijdens het veldbezoek zijn deze soorten of sporen hiervan niet aangetroffen. Daarnaast is het gebied niet geschikt voor deze soorten. Verwacht wordt dat deze soorten geen gebruik maken van de locatie.

Sloop van gebouwen en verwijderen van bomen en struiken dienen gezien te worden als een voor vogels versturende activiteit en dienen daarom buiten het vogelbroedseizoen te starten of te worden uitgevoerd. Door het onaantrekkelijk maken (en houden) van het plangebied kan tevens eventuele (nieuw)vestiging van broedende vogels voorkomen worden. Dit kan door het afdichten van mogelijke broedgelegenheden in gebouwen.

Amfibieën

Amfibieën zijn diersoorten die zich ophouden in of nabij oppervlakte wateren, maar ook in braakliggende terreinen aanwezig kunnen zijn. Stedelijk gebied biedt voor amfibieën in principe echter geen geschikte leefomgeving. De aanwezigheid van tabel 2 of 3-amfibiesoorten kan daarom doorgaans worden uitgesloten. Het veldbezoek heeft bevestigd dat er geen geschikt leefgebied voor beschermde amfibieën aanwezig is.

Reptielen

Nog meer dan bij amfibieën geldt voor reptielen dat zij gebonden zijn aan specifieke biotopen als (stuif)zanden, heideterreinen, (broek)bossen en andere. Stedelijk gebied biedt op voorhand geen geschikte biotoop voor reptielen. Het veldbezoek heeft bevestigd dat er geen geschikt leefgebied voor beschermde amfibieën aanwezig is. De aanwezigheid van reptielen en effecten hierop wordt daarom uitgesloten.

Vissen

In het plangebied is geen voor beschermde vissoorten geschikt oppervlaktewater aanwezig. De aanwezigheid van en effecten op beschermde vissen is daarom uitgesloten.

Dagvlinders, libellen en overige ongewervelden

Diverse dagvlinders, libellen en overige ongewervelden hebben in de Flora- en faunawet een beschermde status. Op basis van verspreidingsgegevens kunnen vlindersoorten als keizermantel en rouwmantel in de ruime omgeving van het plangebied voorkomen. Tijdens het veldbezoek bleek voor deze soorten geen geschikt habitat en/of geschikte (landschaps)elementen aanwezig te zijn. Hoewel nooit volledig uit te sluiten is dat een beschermd exemplaar zich in of nabij het plangebied ophoudt, zal er gezien de afwezigheid van geschikt biotoop, geen negatief effect op populaties van beschermde soorten optreden.

3 Conclusies Flora- en faunawet

In de onderstaande tabel zijn de beschermde tabel 2 en 3-soorten uit de Flora- en faunawet opgenomen waarvan niet uitgesloten kan worden dat zij geschaad worden door de ingreep. Eventueel overtreden verbodsbepalingen uit de Flora- en faunawet zijn eveneens weergegeven.

Tabel 3.1 Aangetroffen of verwachte beschermde soorten (Ffw tabel 2 of 3) die mogelijk geschaad worden

Soortgroep	Soorten planlocatie	Verbodsbepalingen*
Flora	Geen (aantasting van) tabel 2/3-soorten	Niet van toepassing
Zoogdieren	Geen (aantasting van) tabel 2/3-soorten	Niet van toepassing
Broedvogels	Geen (aantasting van) vogels tijdens broedseizoen mits tijdens broedseizoen uitvoering buiten broedseizoen	Niet van toepassing
Broedvogels	Geen (aantasting van) vaste verblijfplaatsen	Niet van toepassing
Vleermuizen	Geen (aantasting van) tabel 2/3-soorten	Niet van toepassing
Reptielen	Geen (aantasting van) tabel 2/3-soorten	Niet van toepassing
Amfibieën	Geen (aantasting van) tabel 2/3-soorten	Niet van toepassing
Vissen	Niet aanwezig	Niet van toepassing
Dagvlinders	Geen (aantasting van) tabel 2/3-soorten	Niet van toepassing

Soortgroep	Soorten planlocatie	Verbodsbepalingen*
Libellen	<i>Geen (aantasting van) tabel 2/3-soorten</i>	<i>Niet van toepassing</i>
Overige ongewervelden	<i>Geen (aantasting van) tabel 2/3-soorten</i>	<i>Niet van toepassing</i>

***Toelichting verbodsbepalingen tabel:**

Artikel 2: Zorgplicht en Zorgvuldig handelen ten aanzien van alle plant- en diersoorten, al dan niet beschermd

Artikel 8: Verbod: plukken, uitsteken, vernielen, beschadigen of verwijderen van beschermde planten

Artikel 9: Verbod: opsporen, vangen, bemachtigen, doden, verwonden van beschermde dieren

Artikel 10: Verbod: opzettelijk verontrusten van beschermde dieren

Artikel 11: Verbod: wegnemen, verstoren, aantasten van verblijfplaatsen en voortplantingsplaatsen

Artikel 12: Verbod: zoeken, rapen, beschadigen, vernielen of uit nesten nemen van eieren

Artikel 13: Verbod: onder zich hebben van beschermde planten, dieren, eieren of producten hiervan

Toetsing van de beoogde ingreep aan door de Flora- en faunawet beschermde natuurwaarden laat zien dat er geen soorten of soortgroepen zijn waarvoor een negatief effect verwacht wordt. Nader (veld)onderzoek naar de aanwezigheid en gebruik van de planlocatie door beschermde soorten is daarom niet nodig. Een ontheffing van de Flora- en faunawet is evenmin nodig. Vanuit de Flora- en faunawet gelden daarom met uitzondering van de zorgplicht, geen beperkingen voor de beoogde ontwikkeling. De uitvoerbaarheid van de beoogde ontwikkeling is daarom reëel.

Broedende vogels

Sloop van gebouwen en verwijderen van bomen en struiken dienen gezien te worden als een voor vogels verstorende activiteit en dienen daarom buiten het vogelbroedseizoen te starten of te worden uitgevoerd. Door het onaantrekkelijk maken (en houden) van het plangebied voor en tijdens de bouwfase, kan tevens eventuele (nieuw)vestiging van broedende vogels voorkomen worden.

4 Literatuur

[Bos, F., M. Bosveld, D. Groenendijk, C. van Swaay., I. Wynhoff en De Vlinderstichting, 2006]
De dagvlinders van Nederland, verspreiding en bescherming (Lepidoptera: Hesperioidea, Papilionoidea). Nederlandse Fauna deel 7, Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij en European Invertebrate Survey - Nederland, Leiden.

[Broekhuizen S., B. Hoekstra, V. van Laar, C. Smeenk & J.B.M. Thissen, 1992]
Atlas van de Nederlandse zoogdieren. Stichting Uitgeverij Koninklijke Nederlandse Natuurhistorische Vereniging, Utrecht.

[Creemers, R.C.M. en J.J.C.W. van Delft (RAVON), 2009]
De amfibieën en reptielen van Nederland. Nederlandse Fauna 9. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, European Invertebrate Survey - Nederland, Leiden. KNNV Uitgeverij, Utrecht, 2009, ISBN 978-9050-113007.

[Dijkstra, K.D. B., V.J. Kalkman, R. Ketelaar & M.J.T. van der Weide, 2002]

De Nederlandse Libellen (Odonata), Nederlandse fauna 4. Nederlandse Vereniging voor Libellenstudie. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij & European Invertebrate Survey-Nederland, Leiden.

[EIS-Nederland, De Vlinderstichting en de Nederlandse vereniging voor Libellenstudie, 2007]

Waarnemingenverslag 2007. Dagvlinders, libellen en sprinkhanen. Uitgegeven door EIS-Nederland, De Vlinderstichting en de Nederlandse Vereniging voor Libellenstudie.

[Herder J.E., A. van Diepenbeek & R.C.M. Creemers R, 2009]

Verspreidingsonderzoek reptielen en amfibieën 2008. Stichting RAVON, Nijmegen. Rapport 2009-03.

[Limpens H., K. Mostert & W. Bongers, 1997]

Atlas van de Nederlandse vleermuizen, Onderzoek naar verspreiding en ecologie. Stichting Uitgeverij Koninklijke Nederlandse Natuurhistorische Vereniging, Utrecht.

www.zoogdieren.nl

www.telmee.nl

Bijlage 1

Kaart onderzoekslocatie

200 m 1 : 2007

Geprint op 16/06/2013